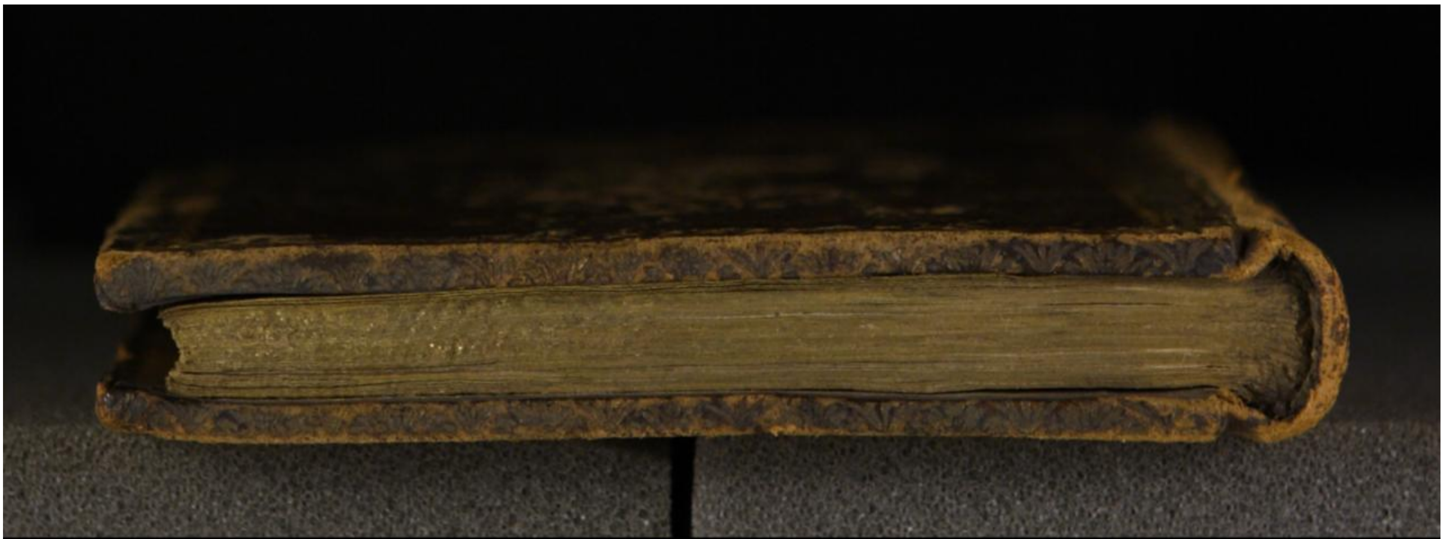

No. 1513.

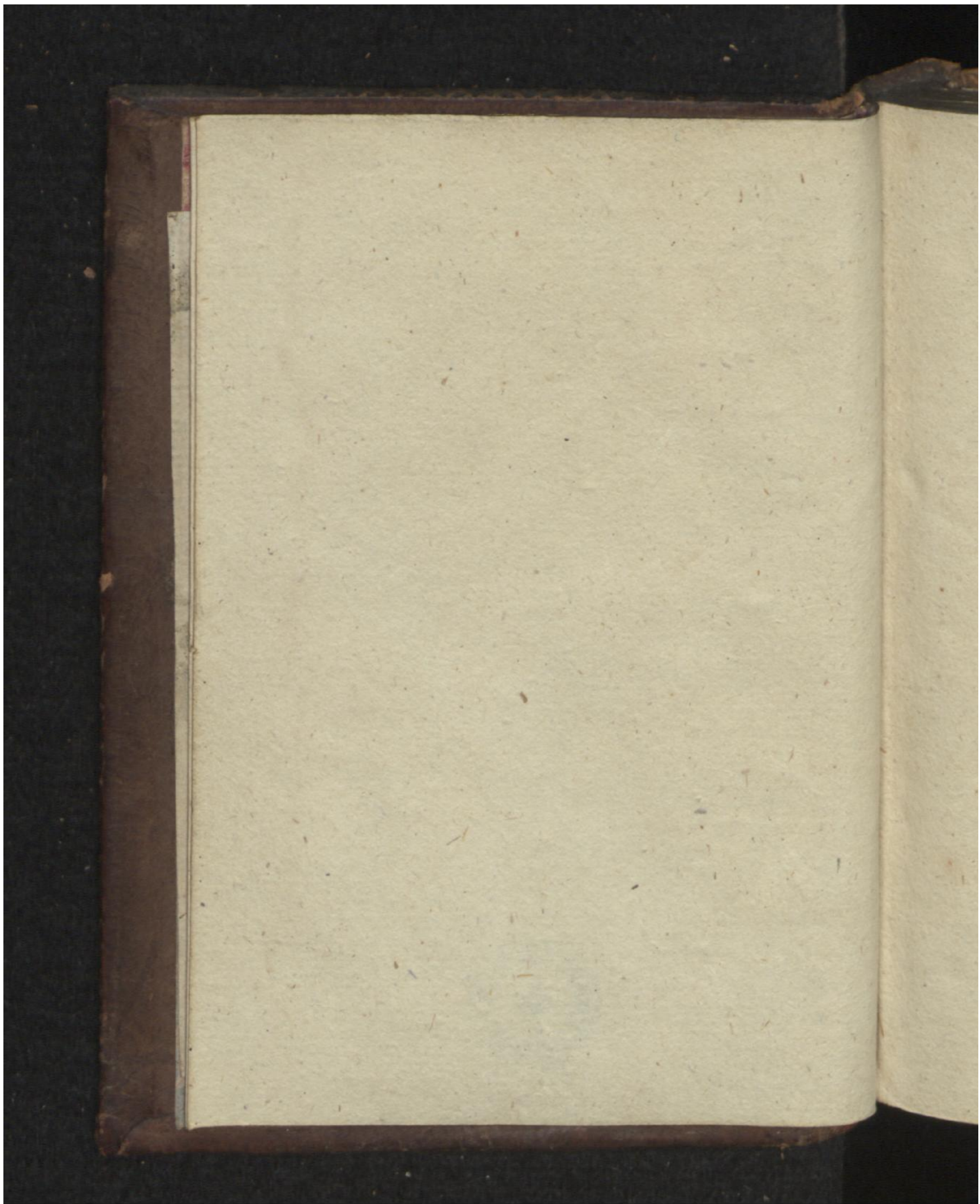
DA BOX

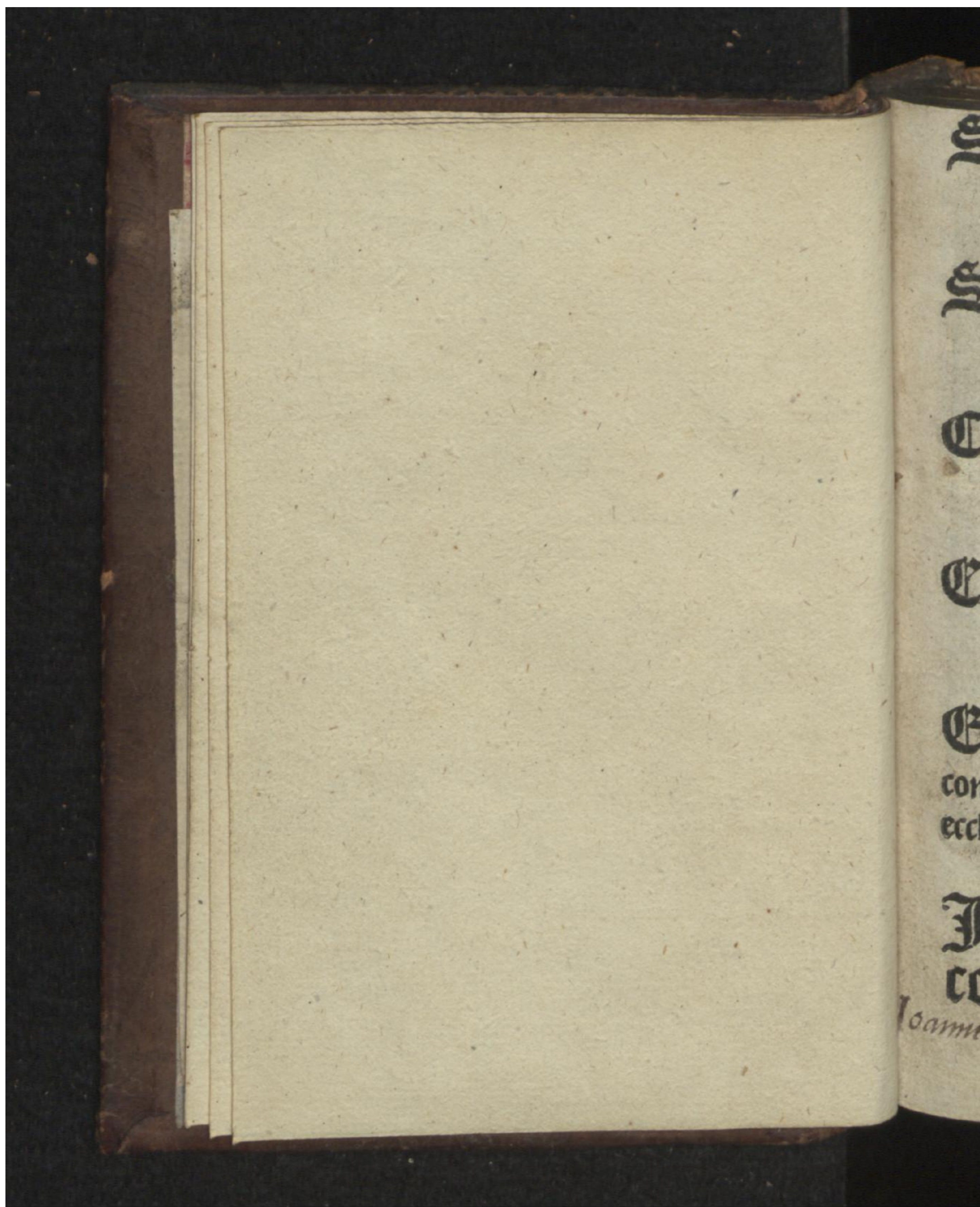

BIBLIOTHECA REGIA
HAFNIENSIS

Statuta Prouincialia

Statuta Sinodalia

Caſus Epiſcopales

Caſus Papales

Excommunicaciones

contra raptores predones et rerum eccleſiaſticarum inuaſores. ✻

Interrogaciones In confeſſione faciende

Joannes Franciſci Trelleburgius Ao 98

Statuta Prouincialia

Ex mandato Reuerendiſſimi In xp̄o patris Dn̄i Birgeri dei gratia Archiepiſcopi Lunden̄. Suecie primatis et Apoſtolice ſedis Legati Pro generali reformatione et vtilitate omnium curatorum necnon aliorum clericorum in vnum conſcripta feliciter incipiunt.

IN nomine ſancte ꝛ indiuidue trinitatis patris et filii et ſpiritus ſancti A M E N Petrꝰ dei gratia archiepūs Lunden̄. Suecie primas ꝛ aplice ſedis legatꝰ Oībus ꝛ ſingulis prelatis abbatibꝰ decanis prepoſitis archidiaconis cantoribus prioribus conuentibus plebanis eccleſiarū rectoribus clero et clericis ac aliis criſtifidelibus tā religioſis ꝙ ſecularibus

Statuta

vniuersis ꝑ lunden̄ ciuitatē diocesim ⁊
ꝓuinciā cōstitutis Salutē in oīm sal
uatore Pastoralis cura regiminis illo
est sollicitudinis iugo onerata vt i cō-
missa sibi vinea dn̄i correctis excessib⁹
reformatis morib⁹ plantatisq3 virtuti
bus ꝑ vigilantē ꝓuisionis sarculū vi
cia studeat exstirpare Nos itaq3 vna
cū venerabilib⁹ fratrib⁹ nostris lagone
Wiburgen̄.Petro burglanen̄. Johanne
Roskilden̄ Naffnone Ottonien̄ Cri-
stierno Ripen̄ ⁊ vlrico arusiensi eadem
gratia eccl'iarū corꝑis suffraganeis et
assessoribns nostris pn̄tib⁹ ex ꝑte dn̄i
Henrici Slesuicen̄ epi hermanno dene
canonico et iohāne selle perpetuo vica-
rio slesuicen̄ eccl'ie eiusdē epi valitudi-
nē seniū ⁊ legittimū īpedimētū ptēden-
bus licet nullo ex ꝑte dn̄i Reualen̄ epi
hic i pn̄tiarū cōparēte Sacro cui nūc

licet imeriti presidem⁹ approbāte cōci-
lio īfrascriptos ꝑ felicis memorie dñm
petrū quōdā lūdensē archiepm̄ p̄deces-
sorē nostrū i cōsilio ꝓuiciali helsinbur-
gis ꝑ ipsū celebrato articulos innoua-
mus Primo vt si q̇s i hoc sacrilegii ge-
nus irrepserit ꝙ aliquē epm̄ ꝓuicie da-
ciane hostiliter fuerit īsecut⁹ vel ꝑcusse-
rit aut ceperit seu bāniuerit siue socius
fuerit faciētis aut fieri mādauerit vel
factū ratū habuerit siue cōsiliū dederit
aut fauorē seu postea receptauerit vel
defensauerit eūdē sciēter Siue etiā ex-
torq̄re p̄sūpserit ab ipsis epis aut suis
cōsāguineis affinib⁹ vel amicis ꝑ mi-
nas vel cruciat⁹ corꝑis seu alio quocū-
qȝ modo litteras ꝑmissiōis caucionis
aut alias obligacōis sub quacūqȝ for-
ma vboꝝ etiā si bn̄placitū cōtinere vi-
dētur cōcedētis de excusādo vl' q̇ttādo

ros p captiōe violētia et iiuriis ipsis
epis factis quas cauciões tāq̄ p vim
et metū extortas Auctoritate pñtis cō
silii decreuimus esse irritas et inanes
Sicut reus criminis lese maiestatis p
petuo sit īfamis ꝗ ppetuo anathemat
mucrone pcuss⁹ Itaqꝫ ipsi⁹ filii p mas
culinā lineā descēdētes vsqꝫ in scdam
generationē reddātur ipso facto īhabi
les ad eccliastica bñficia p totā lunden
puīciā i oīb⁹ diocesib⁹ et ciuitatib⁹ ob
tinēda Necnō sint īhabiles ad exactio
nes iurisdictiões administratões spūa
les ꝗ tpales castra villas opida seu q̄s
cūqꝫ alias possessiones ecclie quocūqꝫ
noie censeātur ad dies suos vel tēpus
aliqd determinatū sub ānuo censu vel
i cōcessu seu quocūqꝫ alio titulo vel co
lore aliter acq̄sito aliqualr obtinendas
Terra quoqꝫ ipsi⁹ si quā habet ppriā

vel titulo pignoris seu quocūqʒ alio
modo atq̇sitā Necnō loc⁹ seu loca alia
ī q̇b⁹ ep̄us capt⁹ detinebitur seu ip̄e ca
piēs morabitur et loca p̲ q̄ ip̄e capiens
trāsierit q̄diu ibidē morā fecerat ⁊ post
ei⁹ recessū inde p̲ triduū q̄ diu ip̄a de-
tencio durauerit Auctoritate p̄ntis cō
silii eccliastico subiaceat īterdicto Cle
rici vo q̇ huiusmodi durātib⁹ captioni
bus ī locis sic īterdictis diuina sciēter
celebrare ymmo poci⁹ pphanare p̄sūpse
rint p̄ter excōicatiōis sētētiā quā ip̄os
tūc incurrere volum⁹ oībus suis et sin
gulis beneficiis ecclesiasticis ip̄o facto
auctoritate qua supra sint priuati ⁊ in
habiles ad q̄cūqʒ alia beneficia obtinē
da Item vt qn̄cūqʒ diabolo instigante
aliquē p̄latū vel canōicū cuiuscūqʒ ca
thedralis vel collegiate eccl̄ie nostre p-
uicie seu aliquā p̲sonā dignitatē eccle-

siasticã habẽtẽ regularẽ vel secularẽ ꝑ laicos seu alios absqꝫ loci ordĩarii iusto mãdato capi seu ĩterfici vulnerari verberari mẽbro mutilari vl' alias scãdalose tractari cõtigerit et de hoc cõstiterit manifeste vsqꝫ ad liberationẽ ꝑsone capte ac satisfactionẽ debitã ꝗ emẽdam eo ipso per totã illam diocesim ĩ qua captꝰ detinebitur seu huiusmodi facinꝰ sit cõmissuꝫ sileatur gñaliter a diuinis Et denũcietur huiusmodi malefactor cum suis fautoribꝰ et cõplicibus de q̇bus cõstiterit manifeste excõicatus per totam ꝓuinciã nostrã dacie interim sub penis inferius annotatis.

Si vero regulares vel seculares sacerdotes clerici seu monachi nostre ꝓuincie iniuste capiãtur mutilẽtur seu trucidãtur dum de hoc cõstiterit manifeste tũc in tota parrochia vbi huiusmodi captꝰ detinetur vsqꝫ ad ipsiꝰ inde

liberationē Necnō vbi huiusmodi ma
lefactores domicilia habuerint moren
tur vel transitū fecerint ꝛ per triduuz
post eorū inde recessum sileatur simili
ter a diuinis. Et huiusmodi malefa-
ctores per totam huiusmodi diocesim
vsqꝫ ad satisfactionē debitam excōmu
nicati denūcientur noīatim de quibus
cōstiterit manifeste Insuꝑ vt omēs et
singuli qui bona eccl'iastica seu reddi-
tus. clericos et ecclesiasticas personas
nostre ꝓuincie rebus suis omnibꝰ aut
notabili parte earūdē spoliauerint vel
bona decedentiū clericoꝝ rapuerint seu
tallias collectas vel onera clericis vel
eoꝝ famulis vel colonis sine p̄latoꝝ ꝛ
capittuloꝝ licētia cōsensu et volūtate i
posuerint seu clericos vl' eoꝝ familias
vel colonos iiuriosa hospitalitate gra
uauerit Aut redditꝰ eccl'iasticos seu de
cimas eccl'iasticas sibi vsurpauerint

violēter Seu hoies ad eccl'ias cōfugiē
tes vel ĩfra loca emunitiōis cōstitutos
ceperit vel extraxerit seu capi vel extra
hi mādauerit nisi ĩ casib⁹ a iure ꝑmis
sis vel ꝑ subtractionē cibi et pot⁹ ip̄os
exire cōpulerit loca sacra ip̄o facto sen
tenciā excōicatiōis icurrāt ⁊ publice ꝑ
eccl'ias denūciētur excōicati de q̇b⁹ cō-
stiterit manifeste A nullo nisi a dioce-
sano p̄terq̄ ĩ mort' articulo facta pri⁹
cōdigna satisfactiōe absoluēdi ⁊ ĩ mor
te eccl'iastica careāt sepultura Item vt
clerici bn̄ficiati ĩ sacris ordinib⁹ cōsti-
tuti q̇ exactiōes iurisdictiōes vel aduo
cacias tēporales a laicis sibi cōmissas
siue cōmittēdas exercere p̄sūpserit nisi
ĩfra mēsē a p̄ntis cōstitutiōis noticia
numerādo eas dimittere curauerint cū
effectu ab administratiōe ordinū eoip̄o
suspēsi ⁊ a bn̄ficiis eccl'iasticis q̄ occu
pāt sint p̄uati Et si postea ĩdurati nisi

infra xv dies post lapsū mēsis supra-
dicti aduocacias iurisdictiōes ꝛ exac-
tiōes ꝑdictas nō dimiserit penitꝰ cū ef
fectu extūc excōicatiōis incurrāt sentē
ciā ipo facto Itē vt nullꝰ i causis ma
trimonialibꝰ aliꝰ ꝙ epus si ꝑsens fue-
rit ꝛ cōmode poterit sētētiā ꝓferre ꝑsu-
mat vel iurisperitꝰ vice sua cui huius
modi cām specialr̄ duxerit cōmittēdā.

AD hec aūt inouamꝰ quosdā
felic recordatōis dn̄i magni
quōdā archiepi ꝑdecessoris no
stri i ꝓuinciali cōsilio statutos articu
los q̄ sequuntur videlicet Excōmuni-
camus oēs ꝛ sigulos q̄ ecclesias causa
lucri odii vel fauoris alicuius aut ali
qua alia quacūqz de causa suo iure
priuare presumunt. Etiam illos qui
bona clericorum decedentium iniuste
rapiunt et sibi inbursant Etiam illos

q̇ hoīes ī cimiteriis vl' eccl'iis vulnerāt
vl' occidūt ⁊ q̇ eccl'ias vel turres eccl'ia
rū vl' alia sacra loca icastellāt ⁊ muni
ciōes ⁊ fortalicia inde faciāt sine loco
rū ordinarioꝝ req̇sitiōe ⁊ cōsensu Etiā
illos q̇ cimiteria violāt vl' violari mā
dāt Etiā illos q̇ ꝑ minas vel cruciatꝰ
corꝑis cōpellūt aliquos se excusare vl'
q̇ttare ꝑ dāpnis vl' iiuriis epis eccl'iis
vl' sacerdotibꝰ clericis vel eoꝝ familiis
vl' colonis illatꝭ Etiā illos q̇ eccl'ias i
cendūt vl' effringūt aut libertates eaꝝ
īfrigere aut ꝑturbare cōtendūt Etiā ex
cōicamꝰ clericos diuina celebrātes sciē
ter pn̄tibus huiusmodi malefactoribꝰ
quos etiā sic celebrātes irregulares esse
declaramꝰ ꝑ pn̄tes. Itē excōicamꝰ eos
qui huiusmodi malefactoribus cōsiliū
auxiliū vel cōsensū in suis maleficiis
administrāt necnō illos q̇ eadē faciūt
vl' fieri mādāt aut ꝓcurāt Nec aliq̇s

predictoꝝ nisi per epm̄ diocesanū facta priꝰ satisffactiōe cōpetēti supꝫ dāpnis ꝛ iiuriis a dictis sctēciis possit absolui Personas quoqꝫ oēs quacūqꝫ dignitate ac statꝰ preminēcia ꝑfulgētes vnitates ciuitatū vl' locoꝝ ac cōsules eorūdē q̇ vt nullus cōqratur corā iudice eccl'iastico ꝓhibēt vl' statuta cōdūt cōtra clerū et eccl'asticā libertatē hoc edicto ꝑpetuo tali pena volumꝰ puniri videlicet ꝙ ꝑsone talia de cetero cōmittētes modo quolibet excōicationis ꝛ vniuersalis iterdicti sentēcias subeāt ipo facto.

NOs igitur Petrꝰ dei gratia Archieps lunden̄. ꝑfatus. premissis articulis dictorū nostroꝝ ꝑdecessoꝝ i suis vigore et robore duraturis Sacro cui nūc ꝑsidemꝰ cōcilio approbāte articulos adicimꝰ ifra

ſcriptos ſtatuētes Primo ꝙ oēs clerici
ſeculares ⁊ religioſi metropolico et dio
ceſano nobis iure ſubiecti ꝓ Sereniſ-
ſimo dn̄o noſtro Erico dei gratia Da
cie Suecie Norwegieqꝫ rege ⁊ duce po
merantie et illuſtriſſima cōthorali ſua
Philippa regina Necnō ꝓ eis q̇ ꝓ tē-
pore fuerīt dacie Regibꝰ ⁊ reginis nec-
nō ꝓ ſtatu pacifico eccl'iaſtico ⁊ tēpora
li in miſſis et cotidianis orationibus
ſuis fundāt p̄ces ad dominū deuotas
vt in p̄ſenti vias eorū ꝑ ſuoꝝ ſemitas
mādatoꝝ et ī futuro p̄miū eis tribuat
beatoꝝ Item oēs ⁊ ſingulas perſonas
eccleſiaſticas tā religioſas ꝙ̄ ſeculares
noſtre ꝓuincie hortamur in dn̄o et mo
nemus ipſiſqꝫ auctoritate qua ſupra
ſtricte precipiēdo mādamus quatenus
ꝓ eccleſiarū monaſterioꝝ clauſtroꝝ ac
locoꝝ aliorūqꝫ quorūcūqꝫ in quibꝰ de

gunt fundatoribus inſtitutoribꝰ dota-
toribus patronis aliiſq3 quibuſuis be
nefactoribus viuis et defunctis Etiā
q3 pro Sereniſſima Dn̄a voldemari
Regis filia Margareta bone memo-
rie iſtorū regnorum quondā Regina et
eccleſie Daciane dilectrice ſpeciali ad
dn̄m deū continue fundant preces hu-
miles et deuotas Item vt vniuerſi cle
rici vitam et mores reforment in me-
lius et eā que ad ipſorū ſtatum et ho-
neſtatem pertinent cum magna caute-
la cuſtodiant Nec ſolum a malo ſed
ab omni ſpecie mali ſe ſtudeant cohibē
re A crapula et ebrietate abſtineāt que
ſunt libidinis incentiua publicas etiā
in domibus ſuis ſub pena canonis
non habeant concubinas tabernas nō
viſitent arma non portent niſi pro-
pter neceſſitatem ꝗ viarum pericula in

itinere constituti Manicas ad cubitũ pẽdẽtes cũ magna supfluitate nõ habeãt vestib⁹ etiã a retro vel a lateribus scissis exceptis vestibus p via necessarijs sub pena cõstansieñ cõsilii nõ vtãtur Que est vt talib⁹ vtẽtes vestib⁹ a pceptiõe fructuũ suoꝝ bñficioꝝ p mensem ĩtegrũ sint puati Clausurã monasterioꝝ monialiũ sub pena excõicationis trina monicione pmissa absq3 rationabili et manifesta causa et sine superioris licẽtia igredi nõ psumãt Ipsisq3 monialibus vbicũq3 ifra nostrã puinciam degentibus sub pena excõmunicationis stricte precipiendo mandam⁹ ne septa monasteriorum suorum De cetero exeant sine racionabili necessaria et vrgente causa nec nisi de superiorib⁹ suis petita licẽtia ꝛ obtẽta Plebani itaq3 eucharistiam reliquias et

ornamēta ecclesiarū p̄cipue ad vsum altariū spectantia in statu decenti et mundo diligenter custodiāt et obseruent. Si quis vero ea īcaute reliquerit trib⁹ mēsibus ab officio suspendatur. Ceteraqʒ cum diligētia obseruēt que obseruari precipiūt sacrorū canonum sanctiōes. Qui si qui in premissis vel aliquo premissorū excesserint contra eos locorꝝ ordinarii per censurā ecclesiasticā monitiōe canonica p̄missa tandē vero ad beneficiorū priuationē vna cum aliis penis que huiusmodi a canonib⁹ infligūtur procedere non omittāt. Item ep̄us qui sciēter ordinauerit clericū aliene diocesis nisi litteris cōmendaticiis illius cuius īterest eas dare per annū a collatione ordinum se nouerint esse suspēsum. Taliter vero ordinatū ab executiōe ordis sic suscepti suspēsum esse

declaram⁹ donec secū per ordinarium suū fuerit dispensatum. Item statuimus vt nullus p̄sbiter in ecclesia sua ignotuꝫ seu peregrinū clericū ad celebrationē diuinoruꝫ in publico presumat admittere nisi litteras sue ordinatiōis seu litteras diocesani episcopi vel eius vicarii plenam de hoc fidem facientes exhibeat Cōtrariū faciens in. vi. grossis ꝑ admissiōe quaslibet puniatur in vtilitatē fabrice cathedralis ecclesie cōuertēdis. Item vt nullus ep̄s receptet colliget vel admittat sine litteris dimissorialib⁹ ep̄i origenarii p̄sbiterū diocesis aliene. Item vt glia eorū ab intus sit in fimbriis Precipim⁹ ne quis clericoꝝ pelles foderature sue vltra capicia vel oras vestimentoꝝ suoꝝ faciat explicari. Nec quisq̄ clericorū deiceps portet vestes taliter extrinsec⁹ foderatas. Alioquin

per supiores suos sine spe restitutio-
nis se nouerint huiusmodi vestib⁹ spo
liãdos. Item si cui cõceditur ꝙ in al
tari viatico diuina possit officia cele
brare nõ in loco ventoso seu alias pe
riculoso vel ĩhonesto hoc fieri debere i
telligimus. Unde si quis presbyterorꝫ
occasione cõcessionis huiusmodi con
tra ꝑmissa diuina celebrare ꝑsumpse
rit eo ipse per vnũ mensem a misse of
ficio presentis statuti vigore nouerit
se suspẽsum. Item nullus ꝑsbyterorũ
alienũ parrochianũ ad cõfessionẽ vel
cõmunionẽ corporis christi presumat
admittere sine licẽtia proprii sacerdo
tis. Extranei vero hospites ⁊ pegrini
a sacerdote ĩ cui⁹ prochia morãtur et
nõ ab alio ecclĩastica recipiãt sacramẽ
ta. Itẽ auctoritate qua supra stricte
ꝑcipiendo mãdam⁹ ne quisq̃ homici
darũ alibi q̃ ante fores cathedralis

ecclie absoluatur vbi eis nudatis dor
sis et pedib⁹ vultib⁹ in terrā hūiliter
demissis et reatus sui modū plenarie
cōfitentib⁹ iniūgatur pro modo culpe
pnitētia salutaris. Nec nisi integro
anno reuoluto eis ecclesie prestet itroi
tus nec karene laxentur imo nō alio
tpe q̄ꝑ dumtaxat in cena dñi: nec alio
loco q̄ꝑ in ecclia cathedrali. Nec etiam
nisi ipsi homicide a suis plebanis te
stimoniales secū portēt litteras ꝙ ve
re sint penitētes et ꝙ iam penitētiam
vel ei⁹ partē aliquā peregerūt: nisi cum
eis ex certa causa ꝗ legittia diocesa
ni epi duxerit dispēsandū Qꝛ si quis
homicidarū infra sex ebdomadas a
ꝑpetratiōe homicidii numerādas pe
nitentiā pretacto modo nō recipit ex
tunc ꝑ totā illā diocesim vigore hui⁹
statuti denūcietur excōicatiōis sen
tentia inodat⁹. Itē homicide volūta

rii eorūqz oēs ꝗ singuli cōplices et se
quaces qui aīo occidēdi feriēdi insi-
diādi vel alias iiuriādi iuadunt ali
quē vel occidunt: quilibet eorū ꝑ mo
do culpe sue ante fores ecclesie cathe-
dralis penitentiā recipiat salutarem.
Ipsiqz omnes et eorū quilibet ꝑsona
liter et singillatim qui huiusmodi ꝑ
petraciōis homicidii aīo quo supra
interfuerint comitiue ad penam pecu
niariam dictā bandz ret (vel bandz
slet) per censuram ecclesiasticā arceā
tur. Item de oībus precipue de agris
aīalibus apibus alecibus et aliis pi
scaturis cōsuetis ꝓcipimus decimas
fideliter et sine fraude solui sub pena
quam statuerāt sancti patres. Item
vt singuli plebani in ecclesiis suis so
lutos ꝗ solutas i fornicario coitu pu
blice cohabitantes ter in anno mone
ant nominatim vt aut seperētur aut

mnicem se desponsent. Qui si huius-
modi salutari monitioni parere con-
tēpserint extunc anno euoluto i san-
cto videlicet pasce festo a cōmunione
eucharistie suspendātur. Item vt nul
lus epōꝝ seu prelatorū inferiorū bo-
na clericorū decedēcium sibi subiecto-
rū preter ea que ipsis spontanee legā
tur sibi vendicet vel vsurpet. Bona
vero clericoꝝ ab itestato decedēcium
diuidātur secundum sacroꝝ canonū
sanctiones. Item bona clericorū alie
nigenaꝝ infra nostram prouinciam
decedētium solutis primū exinde de-
bitis et sic fideliter testamentis exse-
cutis apud ordinariū loci seu eius cō-
missariū si ipsorum defunctoꝝ legiti
mi nō assint heredes et legitimo ces-
sante impedimēto per annū: et diem
sub fideli custodia reseruentur. Post-
modū si ipsi heredes sic vt pmittitur

legittime non īpediti infra eundē ter
minū nō aduenerint in pios vsus se
cundū locoꝝ ordinarioꝝ arbitria cō-
uertēda Itē fratres mēdicātes ad sol
uendū p̄sbiteris prochialib9 portionē
canonicā ꝛ quartā de funeralib9 astri
ctos esse secundum dispositionē iuris
canonici declaram9 huius etiā super
hoc p̄sentis cōsilii auctoritate ꝓnūci-
am9 ipsos fratres mendicātes ad hu
iusmodi solutionē dictoꝝ videlꝫ quar
te ꝛ canōice portōis decernētes nichil
omin9 fore ꝑpetuo obligatos cū adic
tiōe pene ꝛ punitiōis specialis. Ta-
liter ꝙ si p̄dicti fratres mēdicātes eā
dē solutionē quarte videlꝫ ꝛ portiōis
canonice cum ītegritate cōtra huius-
modi vt p̄mittitur ꝛ etiā ꝯtra bullas
sedis aplice exsoluere recusauerit ma
nifeste. Extūc venerabiles coepi nrē
ꝓuīcie et alii inferiores p̄lati seu eoꝝ

officiales in suis iurisdictionib⁹ ha-
beant auctoritatē plenariā eorum ele-
mosinas occupādi donec satisfecerit
vt tenētur ⁊ recōsiliationis beneficiū
meruerit obtinere. Aliis tamē penis
in canonib⁹ et puincialibus statutis
puisis semper in suo vigore ⁊ robore
duraturis. Ipsiqȝ fratres mēdicātes
ad p̄dicationis officium vel cōfessio-
num auditionē nisi secūduȝ iuris di-
spositionē p̄sentati et approbati fue-
rint nullaten⁹ admittātur. Insup in-
ter p̄latos et rectores prochialiū eccle-
siarum necnō fratres mendicātes cle-
mentinā super cathedrā vt inter eos
maior sit concordia per totā nostram
Lundensem puinciam precipim⁹ in-
uiolabiliter obseruari. Item questores
in alicuius episcopi diocesi sine ipsi-
us litteris et certa licentia trāseun-
tes: aut etiam huiusmodi licentia et

litteris habitis indulgentias nepha-
rias et truffaticas pronūciantes Si
de mādato ordinariorū vel prelatorꝝ
captiuati aut oblationem rerū quas
habent passi fuerint id sibi ipsis im
putabunt Quoscunqꝫ etiam religio-
sos qui clericis aut laicis sacramen-
tū vnctionis extreme vel eucharistie
ministrare matrimonia solemnizare
nō habita suꝑ hiis parrochialis pres
biteri licentia speciali aut qui inter-
dictos vel excōmunicatos a canone
vel a sentētiis per statuta prouincia
lia aut synodalia ꝓmulgatis seu a
pena et a culpa quemq̄ absoluere pre
sumpserint excōmunicationis senten
tiam ipso facto incurrisse denuncia-
mus per sedem dūtaxat apostolicam
absoluendos Item statuimus ex pre-
sentis auctoritate cōsilii decernentes
vt quarūcūqꝫ ecclesiarum hospitaliū

monasteriorum seu piorum locorum nostre prouincie administratores cu/iuscūqz status aut cōditionis exsti/terint bona immobilia sine consensu dyocesani episcopi donationis im/pignerationis venditionis permuta tionis seu infeudationis vel ad fir/mam dimissionis titulo in posterum minime alienent obligent vel dimit/tant. Qd si cōtrarium factum fuerit nullus ipso facto et inualidus sit cō tractus ipsiqz administratores per suos superiores administrationis of ficio perpetuo spolientur Insuper hu iusmodi administratores abbates p̄ ores prepositi preceptores et hospita/lium preuisores ac eorum loca exem pti auctoritate apostolica et non ex/empti auctoritate ordinaria ad refor mandū mores status et regulas eo/rundem necnon ad reddenda racioci

nia de quemodocūqꝫ leuatis et ero-
gatis super quibus ordinariorum cō
sciētias oneramus per ipsos ordina
rios quotiēs expediēs et oportunum
fuerit visitentur. Monasteria vero
hospitalia seu alia pia loca et eccle
sias quascūqꝫ episcopis locoꝝ ordi-
nariis etiam quo ad institutiones et
destitutiones administratoꝝ in eis-
dem declaramus esse subiecta nisi ꝑ
euidētia priuilegia probauerint legit
time se exempta. Item excōmunica-
mus omnes illos qui pacem regis et
regni perturbare aut ecclesiasticas li
bertates ecclesie daciane infringere
aut possessiōes ecclesiarum inuadere
aut ad earum bona manus impias
extendere presumpserit seu approba-
tas et longeuas locoꝝ cōsuetudines
penes iura prochialia ī decimationi
bus oblationib⁹ aliisqꝫ obuētionib⁹

cū suis accessoriis diminuere conten derint in preiudiciū ecclesiastice liber tatis. Etiā illos q̇ in beneficia eccle- siastica se intrudunt Et eos qui per laicalem potētiam seu aliam violen- ciam ea detinent occupata Dēs aūt incendarios ecclesiarū fractores veni ficos et veneficas et magicis incāta tionibus vtentes sortiligosq3 et hec fieri procurātes excōmunicatiōis sen tentiā incurrere decernimus ipso fa- cto Excōmunicamus insup omnes illos qui odio vel lucri causa aliqui bus crimina falsa imponūt pro qui- bus mors vel exiliū aut membrorū mutilacio vel exhereditacio bonorum spoliatio seu fame denigracio seq̇ de- beat si iudicialiter cōuincantur Qui autē ad diffamacionem alterius q̇d proponit q̇d mores sugillat nisi hoc probare potuerit canonice puniatur ¶

iniuriā passo pro modo culpe satisfa
cere cōpellatur Item eum qui animo
insidiandi quempiam clericorum in
fra sacros ordines constitutum diffi
dauerit manifeste excōmunicationis
sententie subiacere decernimus ipso
facto nisi de qua diffidacione cessan
te et prestita pro huiusmodi iniuria
satisfactione competenti per diocesa=
num epm̄ minime absoluatur Emu=
nitatē vero ecclesie violans seu quem
piam clericorū enormiter ledens mu
tilans vel occidens preter penas su=
perius expressas emunitates ecclesie
non gaudebit Item si in criminibus
ecclesiasticis delinquentes per sacra=
mentalem cōfessionē et absolutionem
fuerint vnioni ecclesiastice recōsiliati
extūc eos ab aliquo seculari captiua
ri detineri seu bona eorum confiscari
nisi super hiis per eorū iudicem eccle

siasticum prius pronũciatum fuerit sub excõmunicationis pena late sen tencie prohibemus Item non citētur clerici ad palacium seculare vel corā iudice seculari sed corā suo iudice ec clesiastico pro quacũqz re citentur et ibidem legittime cõuincantur Quia vero exigentibus culpis nostris fru ctus humanis necessitatibus celesti miseratione prouisos frequēter absor bet repētina calamitas tempestatũ. Orationum suffragiis est christi mi sericordia et piis precib⁹ implorāda. Ideoqz singuli presbyteri cum aeris intēperiē viderint iminentē nō expe ctato ordinarioꝝ mādato ꝓtinus ad ꝓcessiões et humiles orationes deuo tionē excitent subditoꝝ. Itē statuim⁹ vt laici aduocati cõsules iudices seu iurisdictiones seculares quascũqz ha bentes penas pecuniarias seu mulc

tas sub pena excōicationis late sen-
tētie i causis ecclesiast icis leuare de
exigere nō p̄sumāt.nec p̄sonas ipsas
eccl'iasticas i huiusmodi iure suo ipe
diant quouis modo Itē excōicatos a
canōe denūciam⁹ etiā exēptos q̄q̄ ca-
sibus nō p̄missis defunctos sepeliūt i
cimiteriis vel eccl'iis tp̄e iterdicti vel
q̄ sciēter sepeliūt excōicatos publicos
noiatim iterdictos seu etiā vsurarios
manifestos Qui quidē sepelientes si
nō absoluti celebrauerit irregularita
tē de qua nō nisi p̄ summū pōtificem
absoluātur se nouerit incurrisse. Itē
statuim⁹ q̄ festū sctē anne matris ge
nitricis dei btē marie quolibet anno
i crastino cōceptionis eiusdē btē ma
rie virginis p̄ totā nostrā p̄uinciam
p̄ festo terre et populi in posterū cele
bre habeatur. Item statuim⁹ p̄ut ab
antiquo est ɔsuetū vt i qualibet eccl'a

cathedrali nostre prouincie bis in an
no celebratur diocesana synodus ge-
neralis in qua premissa coram clero
et laicis vulgariter exponantur Ne
quisꝗ̃ de predictorum ignorancia se
valeāt qūolibet excusare In quorum
oīm et singulorum premissorum eui-
denciam Secretum nostrum vna cū
secretis Venerabilium fratrum coe-
piscoporum ac suffraganeorum no-
strorum predictorum presentibus est
appensum Datum ⁊ actum haffnis
Anno dñi Mcdxxqnito feria quin-
ta post festum beati kanuti Regis et
martyris gloriosi.

Excommunicatio sanctissimi leonis
pape cōtra raptores predones et rerꝫ
ecclesiasticarum inuasores

Excommunicatio

REgo ep̄us seruus seruorū dei
dilectissimis filiis et fratri
bus archiep̄is et suffraga-
neis eoꝝ abbatibus et monachis in
Francia Dacia et vbiqꝫ in locis fi-
deliū ꝯmorātibus salutē in dn̄o In-
dicatum est nobis fratres charissimi
ꝙ in vestris regionibus malignorū
hoīm peruersitas ita creuerat vt res
vestras in suos prauos vsus redige
re cupiūt cōtra quos auctoritate dei
patris oīpotentis et dn̄i nostri ihesu
cristi et spiritussancti paracliti atqꝫ
paracliti atqꝫ ex vice bt̄i petri apo-
stoli necnō et beate marie matris dn̄i
et per beatos angelos atqꝫ apostolos
martires cōfessores ac virgines Ex-
cōicamus eos atqꝫ maledicim⁹ eos
qui furati et depredati sunt possessio
nes beatoꝝ petri et laurentii martirū

ac omnium ecclesiarū cristi fidelium
et quidq̄d ad illos pertinet iuuadunt
perperam Sit pars eorum cum da-
than et Abyron quos terra pro sua
superbia viuos absorbuit et cum iu-
da traditore domini qui deum precio
vendidit amen Fiant filii eorum or-
phani et vxores eorum vidue amen.
Nutantes transferentur filii eorū et
eiciantur de habitationib⁹ suis amē
Scrutetur fenerator omnem substan
ciam eorum et eripiant alieni labo-
res eorum Amen Omnes qui dixe-
runt hereditate possideamus sanctua
riū dei. de⁹ noster pone eos vt rotam
et sicut stipulam ante faciem venti
sicut ignis qui comburit siluam et
sicut flamma comburēs montes ita
persequatur illos in tempestate sua
dominus et impleat facies eorum

ignominia vt erubescant et confun-
dantur et pereant amen. Sintqz ma
ledictiones ille quas dominus super
filios israel per moysen promulgauit
super illos qui furati sunt bona et
villas beati petri et sancti laurencii
depredantur Amen. Sint Maledic-
ti in agro in ciuitate et in omni loco
Amen. Sint maledicta cellaria eo-
rum maledictus fructus ventris eo-
rum et fructus terre eorum et male-
dicta omnia que illorum sunt et sint
ipsi maledicti ingredientes et regre-
dientes amen. Disperdat eos domi-
nus de terra et pereant velociter amē
Percutiat eos domin⁹ fame siti ege-
state frigore et febre et omni circūdet
augustia donec pereant amen Ter-
reat eos dominus in manus hostiū
suoꝝ vt corruant coram ipsis sintqz

cadauera eorum in escam cunctis vola
tilibus celi et bestiis agri Amen.
☞ Percutiat eos dñs vlcere pessimo sca
bie et putredine amẽcia et cecitate pal
pent in meridie sicut palpare solet ce-
☞ cus i tenebris amẽ. Et sicut dñs bea
to petro apostolo eiusqz successoribus
cuius vicem quãuis indigni tenemus
potestatem dedit vt quecũqz ligarent
super terram essent ligata in celis
quodcũqz soluerent snper terram so-
lutum esse et in celis ita illis si emen
dare noluerint claudimus celum et
terram ac sepulturã negamus vt di-
mergãtur in inferno inferiori soluãt
☞ quod gesserũt sine fine amẽ Si aũt
ad penitenciam et emendacionem ve
nerint et secũdum modum culpe fruc-
tus dignos penitẽcie fecerint omnia
mala ista auertat de⁹ ab illis et nos

parati sumus illos recipere et orare pro illis amen Si autem ad emendationem noluerint venire perpetuo feriantur anathemate ita vt ecclesiam dei nō intrent pacem cū cristianis non habeant nec vllam participationem. corpus et sanguinem dn̄i nec in die mortis parcipiant Sed eterne obliuioni traditi tanq̄ puluis ante faciem venti fiant ꝛ cum diabolo et angelis eis perpetuis ignibus tradantur amē Et sicut lucerna ista extinguantur anime eorum in fetore inferni amen fiat fiat.

Reuerēdi quoqꝫ patres prelati regni dacie quorum nomina inferius continentur hiis ꝛ aliis exemplis informati et inducti conuenientes in vnū cum domino et cū cristo eius statue-

runt specialiter in regno dacie et constitutionem fecerunt in hec verba.

Excõmunicatio comu

Ex Auctoritate dei patris et beate virginis marie ac presentis concilii excommunicam9 omnes illos qui ecclesias causa lucri Odii vel fauoris alicuius aut quacumqꝫ alia de causa maliciose suo iure priuare presumunt aut libertates earum per maliciam infringere vel perturbare contendunt. Et omnes illos qui res eclesiasticas violenter et maliciose rapiunt et inuadunt Nec non et eos qui eadem fieri faciunt mãdant vel procurant Nec aliquis eorum nisi per dyocesanum

episcopum exhibita prius satisfactio
ne competenti super dampnis et iiu-
riis ab hac sententia possit absolui
Adiicimus etiam statuentes vt in
singulis consiliis synodalibus Epis
coporum presens sententia coram cle
ricis et laicis publicetur et wulga-
riter exponatur Quod singulis ec-
clesiarum rectoribus insummis sol-
lẽnitatibus in eorum ecclesiis distric
te precipimus obseruandũ. Lata in
Consilio Ottonieñ celebrato a dño
Offone Metropolitano Lundensi.
et eius suffraganeis Gunnaro Ui-
bergeñ. Nicolao Roskyldeñ. Petro
Arusieñ Gunnaro Ripeñ Johanne
Burglanensi. Eskyllo Slesuicensi.
Magistro Petro Daco. coadiutore
ywaro Episcopo Ottonieñ, presen-
te Magistro Johanne de placentia

Excommunicatio

nuncio domini pape. Anno domini
Millesimo ducentesimo quadragesi
mo quinto Septimana sexagesime

Af gwdz faderss macht och
hellig iomfrwess och nar-
warendiss raadz mact bād
sette wii alle the som for bodningss
hadtz eller nogē mantz ynneste skyld
eller for nogen anden. sag Aff ildzke
dierwess til aff ath rana kyrker the-
riss reth eller theriss friihed bryde eller
bekymbre Och alle de som kirkenss
tyng meth wold bort taghe eller aff
ondskab paa gonge Oc alle the som
tesse stycke lade gøre bpudhe eller for
werwe Och enghen theræ maa aff
thette band aff løsiss vden aff the-
riss biscop. mwelig bædring dog till
forn giord for skaade och vrett Och

tillegge wii swodant statut At thēne dō skal kwngøres i hwert p̄stemode for clercker oc ligmen Oc vdtryckes paa ligmāne twnge: hwilken domss kūgørelse wi haardelige biwde alle sogneprester folfylge skulendess i deriss kyrker om største høytydes dage Gifuet in ꝯsilio ottomen̄ huilket som høgtydett war och holdet Aar effter gudz byrd M CC xlv.

NOs quoqꝫ petrus dei gratia Lunden̄ archieps̄ Suecie prias Supradicta de cōsilio et consensu nostri capituli omnes homies nepharios supradictos ecclesiā dei sponsam xp̄i confundentes iusticiam dei ⁊ eius opera supprimētes iura ⁊ libertates ecclesie eneruātes: in ministros ecclesie

clericos et laicos impie seuientes bona ipsius ecclesie clericorū vel ecclesiasticarum personarū spoliantes et iniuste taliātes legem diuinam ac humanā dyaboli suggestione inhumaniter peruertentes et quoscūqz alios diuites et pauperes nobiles et populares dantes ad hoc cōsilium vel auxilium publice vel secrete nostre Lunden ecclesie iurisdictiōi subiectos quibuscūqz nominibus censeantur cuiuscūqz conditionis aut status existant et iniuriose contra ea que prius sunt expressa et eius similia exercētes auctoritate sancte et indiuidue trinitatis patris ac filii et spiritussancti beate marie virginis matris dei sancti laurentii et omniū sanctorū atqz nostra monitiōe premissa excōicamus et excōicatos denunciamus mandantes

ipsos gñaliter excõmunicatos denū
ciari quibuslibet diebus dominicis ꝛ
festiuis per omnes p̄sbyteros nostre
diocesis pulsatis campanis et cande
lis accensis publice coram clero et po
pulo in eorum ecclesiis. et alibi v̄bi
videbitur expediri. Nos vero si su-
pra dicti denūciati ĩfra triginta di-
es quem terminū eis pro primo secū
do et tertio ac peremptorio assigna-
mus non emendauerit in quibus fo-
refecerant sancte matri ecclīe et eius
hominibus lesis et iniuste passis. et
nisi dignum fructum penitentie ege-
rint infra eosdem triginta dies et ad
sinum sancte matris ecclesie humi-
liter redierint. veniam et misericor-
diam petituri ipsos ex tunc denun-
ciabimus. et faciemus denunciari

per nos ꝗ per alios publice et notorie excōmunicatos ꝗ anathematis mucrone percussos Datum Lund sub sigillo nostro et capituli nostri Anno domini M ccc xxvi sabbato proximo ante diem beati Calixti pape et martyris.

Casus Episcopales

Notandum est ꝙ in multis casibus est penitens ad episcopū remittēdus. Ad cui⁹ euidentiā omissis difficultatib⁹ dico primo ꝙ penitentiaꝝ alia est publica alia solennis alia priuata. Publica est.cū alicui iniūgitur peregrīatio cū baculo cubitali ꝗ pera benedictis vel cum aliquo genere vestis:vel publice penitere est publice coram populo seu

pro publico crimine penitētiā agere. Siliitudinarie tamē ille dicitur publice penitere qui in propria domo penitentiā agit. Uel qui ꝓpter delictū inuit⁹ in monasteriū detruditur hāc penitētiā presbyter potest iiungere cū non sit prohibitū et hec non imponitur nisi pro graui crimine clericis talis penitētia non est imponēda nisi depositis Solennis est que fit in capite quadragesime quādo omnes penitētes qui publicā suscipiūt aut susceperūt penitētiā ante fores ecclesie rep̄sentātur ep̄o ciuitatis: sacco induti: nudi pedibus vultib⁹ in terram demissis: se reos esse etiā habitu et vultu protestātes Ibi autē adesse debeant decani ꝗ p̄sbyteri qui penitentiū cōuersationē diligēter ĩspicere debēt: et secūdum modū culpe penitentiā in

iūgere Post hec eos in ecclesiā intro
ducūt et cum omni clero septē penitē-
cie psalmos in terrā prostrat⁹ eps cū
lacrimis pro eorū absolutiōe decātet
Deīde surgēs ab oratiōe iuxtaq3 ca
nones eos aqua bñdicta respgat ca-
pitib⁹ eorū manus et cineres iponat
Deinde cilicio capita eorū operiat et
cum gemitu et crebris suspiriis denū
ciet eis q sicut adam piectus est de
paradiso.ita ipsi pro peccatis ab ec-
clesia abiiciūtur. Postea iubeat mini-
stris vt extra ianuas ecclesie eos ex-
pellant Clerus vero psequatur eos
cum respōsorio. In sudore vult⁹ tui
vesceris pane tuo. Ut vidētes sanc
tam ecclesiā pro facinorib⁹ suis cmo
tam nō paruipēdant penitentiā In
sacra autem dñi cena rursus ab eo-
rum decanis et presbiteris ecclesie li-

minibꝰ rep̄sentētur Et hec penitētia
imponitur ꝓ homicidio ꝓ sacrilegio
pro icestu et similibꝰ grauibus ꝗ hor
tendis pro filiorū oppressione et bre-
uiter pro omni grauissimo crimie to
tam vrbē vel villam cōmouēte. ꝗ hoc
verum est si sint notoria. tunc enī pu
blice episcopo debēt cōfiteri licet iam
sit in parte p̄dicta penitētia ꝑ dissue
tudinē abrogata. Priuata autē peni
tentia est que ꝓ occultis peccatis ipo
nitur q̄ sunt p̄sbitero cōfitenda et ab
eo est penitētia iiungēda nisi in casi-
bus qui sequūtur in quibꝰ sunt ꝯfitē
tes ad ep̄m remittēdi videlꝫ cū quis
coit cum moniali ꝯsecrata siue fuerit
virgo siue non Item mulier coiens
cū religioso Itē verberās patrē aut
matrē Item deflorās virginē vi op
pressam vel seductā Item machinās

in mortē cōiugis. Item abutens crismate seu eucaristia vel re sacra. Itē furtum faciēs in ecclesia Item clericus cui⁹ negligētia furtū factum fuerit in ecclesia Item baptizans ꝓpriū puerum sine necessitate Item ꝓpriū puerū ad baptismū vel confirmationem tenēs sine necessitate Item fractor voti Itē cōtrahens post votum castitatis Itē cōtrahens seu religionem intrās īuita vxore post copulā subsequutam Item cōfessus se credidisse hereticam prauitatē: quo ad absolutionē a peccato Item simoniac⁹ quo ad peccatū Item celebrans excōmunicat⁹ solēniter in ecclesia quo ad peccatū sed quo ad irregularitatē a papa Item clericus per saltum promot⁹ Item ordinat⁹ ab alieno episcopo sine licentia proprii epi Item

homicida facto verbo vel cõsensu ni-
si se defendendo vel nisi in fine vim
faciẽte occiso. Homicide tamen aliqui
mittũtur ab epĩs ad sedẽ apostolicã
ꝓpter enormitatẽ criminis ⁊ ad terro
rem nõ tamen de iuris necessitate sed
de epõrũ ꝓuidentia et volũtate Item
coiens in ecclesia maxime consecrata
Item coiens cũ iudea vel sarracena.
Item cõcipiens filiũ a non suo viro
quẽ vir credens filium suuz instituit
heredem in preiudiciũ aliorum Item
ꝓcurans aborsum vel sterilitatem in
se vel in alio Item cõtrahens matri
moniũ post sponsalia cũ alio marito
iuramento interposito cõtracta. Item
sciẽter celebrans in ecclesia interdicta
quo ad absolutionẽ peccati Sed quo
ad dispensationem ab irregularitate
mittẽdus est ad papã Itẽ sortilegus

Item demones inuocans pro furtis vel mulieribus vel quocunqȝ modo. Item scienter excōmunicatos publice aut noīatim interdictos aut manifestos vsurarios in cimiteriis aut in ecclesiis sepelientes et tales sepeliētes etiā sunt excōmunicati ipso facto Item Clandestine vel contra iterdictuȝ ecclesie matrimoniū cōtrahēs Item blaspemator dei et sanctorum. Item oppressor filiorum studiose vel negligēter Item pro sacrilegio Item pro incēdio Item periur⁹ qui precedente iuramento postea factum dicit Item violator dignitatis eccl'ie. Itē sodomita et oīēs qui fornicātur cōtra naturam et maxime cum brutis Item incestū faciens Item fornicās cum ea quā baptizauit vel cuius cōfessionē audiuit Item vsurari⁹ quo

ad peccatū et dispensationē. Item ce lebrans in altari non ↄsecrato Item celebrans sine sacris indumētis Itē celebrās nō ieiunus. Hoc autem sciē dum ꝙ vbicūqȝ graue delictuȝ fuerit vel enorme superioꝝ est iudiciū requi rendum vel vbicunqȝ difficultas vel ambiguitas incidit propter impiciā sacerdotis vel casus nouitatē Item etiam dico de oībus casibꝰ in quibus sic est in qualibet ecclesia consnetum obseruari Item ꝙ in necessitatis ar ticulo in p̄dictis casibus ⁊ aliis que cunqȝ fuerint etiam superioribꝰ reser uatis. potest per sacerdotem simpli cem quilibet absolui Item etiā No tandnm est diligenter ꝙ in casibus in quibus habet potestatem episcopꝰ absoluendi. Potest etiam is cui pa pa vices suas commisit iurisditio

nē exercere preterq̄ in quīqȝ casibus Primus est vbi solēnis penitētia in iūgenda est vt supra Scds est q̄a nō potest absoluere ab excōicatiōe illa a qua epus potest absoluere nisi specialiter sibi ꝯmittatur Terti⁹ vbi q̄s irregularitatē ꝯtraxit.tunc enim remittēdus est ad epm q̄ secū dispenset aut ad curiā romanā cū suis litteris remittat Quart⁹ in incēdariis Quintus si sit ꝯsuetudo alicuius diocesis q̄ certa crimīa epo reseruētur sciatur etiā quādo aliqui ad ꝯfessionē de criminib⁹ veniūt ⁊ cōfiteri volunt se tn̄ asserūt abstinere nō posse q̄d sit faciēdum Cōsultationi tali taliter rn̄detur q̄ cōfessores eoꝝ cōfessionē recipe debēt ⁊ eis de criminib⁹ cōsilium exhibere.quia licet nō sit vera huiusmodi penitētia tamē admittēda est eoꝝ

confessio et crebris et salubrib⁹ moni
tis est penitentia indicenda

Casus Papales

PRim⁹ est cum quis verberat
clericuz. hic tñ casus multas
habet exceptiões Secundus
est de eo q̇ incẽdit vel frangit ecclesiã
vel locũ religiosũ aut cimiteriũ Ter
tius qñ papa aliquẽ noĩatĩ excõicat
quẽ sol⁹ papa absoluit et sol⁹ etiã ab
soluit ꝑticipãtes tali excõicato in cri
mine ꝓpter qd̄ excõicat⁹ est Itẽ p̄sby
ter scdas nuptias bñdicẽs celebrãs q̇
q̄ si nõ excõmunicat⁹ tñ mittẽdus est
ad sedẽ ap̄licam a beneficio officioqꝫ
suspẽsus Itẽ falsificans litteras pa
pales vel sciẽter falsis litteris papa
libus vtẽs Item insequutor cardina

liū qui icurrit multas et granes pe-
nas de quo de pe. ffelicis libro sexto.
Item illi mittātur ad sedem aposto-
licā qui occasione siue excōmunica-
tionis suspensionis vel interdicti la-
te dant licentiam grauādi illos qui
tulerūt eam vel suos in personis vel
bonis vt de sentētia excōicatiōis ca-
pitulo quicūqz. libro sexto. Item cor-
pus alicuius defuncti incidentes vel
coquentes pro ossibus transferendis
sunt excōmunicati a sede apostolica
absoluendi Item inq̄sitores heretico-
rum odio vel gratia amore vel lucro
contra iusticiā vel conscitientiā omit-
tentes contra quēpiam procedere vel
ipsam heresim alicui imponētes. aut
imponētes quod ipediat officiū suuz
sunt excōmunicati ipso facto et a so-
lo papa absoluendi Item religiosi q̄

ſine licentia ſpeciali prochialis ſacer
dotis ſollennizant matrimonia aut
miniſtrant ſacramēta eucariſtie vel
extreme vnctiōis ſunt excōmunicati
ipſo facto et abſoluendi a ſolo papa.
Itē ſiliter ſūt excōicati religioſi qui
excōicatos a canone ī caſibus a iure
non cōceſſis aut a ſentētiis per ſtatu
ta puīcialia aut ſynodalia pmulga
tis aliquē abſoluerīt aut etiā aliquē
abſoluerūt a pena et culpa et ſunt a
papa tm̄ abſoluēdi. Item īſequutor
epoꝛum eſt excōicat⁹ ꝗ abſoluēdus a
papa iuxta clemētinā de ſentētia ex
cōicationis Item clerici ꝗ religioſi ī
ducētes aliquos ad vouēdū et iurā
dum vel pmittēdū de eligendo apud
eos ſepulturā vel ꝙ iā electā vlteri⁹
nō mutēt ſunt excōicati ipſo facto ꝗ
tm̄ p ſedē aplicā abſoluēdi Itē illi q̇

cogūt celebrare in loco interdicto vel ad audiendū vocant excōmunicatos vel interdictos Item illi qui prohibent talib⁹ excōicatis vel interdictis ne moniti exeant Itē tales excōmunicati vel interdicti si moniti nō exeūt sunt excōicati ipso facto et a sede aplica absoluēdi Item illi qui ferrū equos arma ⁊ alia necessaria ad pugnandū cōtra christianos deferūt seu transmittunt sarracenis seu galeas aut naues vendūt vel in sarracenoꝝ nauib⁹ gubernationē exerceāt vel impendūt cōsiliū vel auxiliū in dispendiū terre sancte sunt excōicati ipo facto et tantum absoluēdi a sede aplica ꝑ extrauagātē clemētis qnti q̄ icipit Multa mētis. Item etiā sciēdū ꝙ q̄ cūqȝ curialis vel ali⁹ q̄ facit vel recipit ꝓmissionē de aliqua re vel vtili⁹

tate ꝯsequēda ꝑ optinēda gratia vel iusticia aput sedem apostolicā excō-municatus est ipso iure de quo ple-nius habetur in extrauagāte Bonefa cii Que incipit Excōmunicamus.

Nota diligenter quod sequitur qui-cūqȝ in sancta ecclesia confessiones cristifideliū audire voluerint supra-scriptos casus scire et de verbo ad verbum intelligere debent.

Statuta Sinodalia.

Nos Birgerus dei gratia Archiepūs lundeñ. Suecie primas et apostolice sedis legatus pro generali reformatione sa cerdotū parrochialiū et aliorꝝ nostre dyocesis clericorū, mandamus infra

ſcriptos articulos ſub annotatis pe-
nis firmiter obſeruari.

De decimis

Primo vt ſinguli parrochialis preſ-
biteri in cõfeſſionibus et predicationi
bus ad ſoluendũ fideliter et ſine frau
de omnes decimas. ſcilicet noſtras
Archiepiſcopales eccleſiaſticas et ſa-
cerdotales. Ut de deci. c. puenit et. c. ſe.
De oibus et ſingulis ſeminibꝰ aiali
bus et piſcaturis put diuinã vltionẽ
euadere voluerit hortẽtur et inducãt.

De vino et aliis

Item Quilibet ſacerdos habeat vi-
num recens pro ſacrificio et non ace-
toſum reſeruatum in vaſe mundo et
decenti et non in cornibus vel huiuſ-
modi et oblatas mũdas nec nõ veſti
menta altariũ ꝗ pcipue corpalia mũ
da ꝗ pallis altaris mũdas et decẽter

super altare positas.c. ii de custodia eucharistie et alioꝝ sacra. Quotiens in p̄dictis neglecti fuerint mulctētur pena trium marcarū.

De eucharistia et oleo sancto.

Item ꝙ presbyteri prochiarū habeāt corpus dominicū et oleū sctm̄ sub debita clausura ꝓpter sortilegia ꝛ alia pericula iminētia sub pena canonis id est tribus mensibus ab officio suspendatur.c.i.de custo.euca.et ali.sa.

De confessione

Item volumus et consulimus ꝙ quilibet sacerdos prochialis q̇ sacramentū eucaristie tractare p̄sūpserit ad minus semel vel quotiens opus fuerit in ebdomada corde cōtritus et ore cōfessus vicino sibi sacerdoti ab eo penitentiam recipiat salutarem.

De mundicia vestimentorum.

Item nullus sacerdos presumat ac-cedere ad altare cũ lutosis ocreis vel immũdis calceis seu vestibus made factis quotiens aliquod istoꝝ fecerit mulctetur pena vniꝰ marce scaniẽsis

De canone.

Item ꝙ Nullus sacerdos addat ali quid ad verba canõis nec diminuat de eisdem sub pena irregularitatis.

De verbis canonis.

Item Certi presbyteri pronũciando verba canonis in cõsecratione solent insufflare vel mouẽdo caput per mo dum crucis flatũ emittere quod tãꝙ

erroneum et iuri deuium omnino de cetero fieri prohibemus.

De preparatione calicis.

Item Nullus sacerdos faciat ministrum suũ infra sacros nõ cõstitutũ preparare calicem sed quilibet per se hoc faciat sub pena vnius marce scaniensis.

De renouatione eucaristie

Item quilibet presbyter parrochialis ad minꝰ semel in quolibet mense aut etiã pluries prout sitꝰ ecclesie exigit sacramẽtum eucaristie in pixide studeat renouare. et vltra quattuor vel quinqꝫ partes simul non seruentur sub pena trium marcarũ Et diligenter precaueat ne ex vetustate partes

cōsumantur vel vermes in pixide inueniantur qui si ita inuenti fuerint. partes taliter corrose deuotissime sumantur et tales vermes in pulueres redigantur qui in altari vel in sacrario recōdantur Curatus ille vero per annum suspensus ꝗ pena arbitraria puniendus est.

De visitatione infirmoꝝ.

Item q̇libet sacerdos parrochialis ꝑ suū parrochianū legittime tempestiue vocatus cū magna deuotiōe et sine mora veniat. Ut de celebra missa. c.i. Et parrochianū suū infirmū in ꝯfessione et sacramentoꝝ administratione deuote expediat sub pena priuationis beneficii et officii.

Item sacerdos prochialis visitando infirmū cū sacramento siue eucharistie siue olei sancti tam exeūdo q̄ re-

deundo fabulationes in via nõ com
misceat Sed septem psalmos Uigi-
lias vel alias orationes cũ deuotiõe
dicat et sine lumine suppellicio et sto
la nõ incedat Nec minister bibat nec
cõmedat in via vel in domo infirmi
imo nec alibi rebus aliquibꝰ gerẽdis
se intromittat donec sacramentũ cũ
associatione fideliũ reuerẽter fuerit ĩ
eccl'ia restitutũ Sub pena triũ mar-
carũ ꝓ qualibet vice. Qñ aũt defer-
tur extra villã in equo feratur tantũ
cũ stola deuotiõe oratiõe et hũilitate
vtsup̄. Item Si occurrunt gñales
nũdine ĩ die dñico vel festiuo ante fi
nitã summã missã in p̄cipali eccle-
sia. Sub pena triũ marcarũ nõ mer
cetur Nec fieri debeant in ecclesa vel
Cimiterio pena snb eadem.

De libris ecclesie.

☞ Item mādamus ꝙ nullus presbiter vtatur libris ecclesie in domo habitationis sue dimittendo eos per noctem ibi Et si aliq̄ libri in domo eius destructi.perditi.seu cōbusti fuerint tūc is qui huiusmodi libros extra ecclesiam deportari fecerit soluat ecclesie equiualens precium pro eisdem et nobis tres marcas pro negligentia.

De residentia.

Item quilibet sacerdos parrochialis faciat residentiam personalem aput ecclesiam suam legittimo cessante impedimento sub pena priuationis eiusdem maxime si talis eccl'ia habuerit distantiā vnius miliaris a ciuitate.

De mensalibus.

Item nullus Curatus bona mense sue sine consensu nostro quouismodo alienet vel in cōductū rusticis dimittat sub pena priuatiōis sni beneficii.

De bonis ecclesiarum.

Item ne bona ecclesie alienentur. Volumus et ordinamus ꝙ quilibet curatus oīa et singula bona sue ecclesie immobilia similiter et bona mēse sue sacerdotalia adiacentia in nota et registro fideliter conscribat sub nominibus propriis rusticorum eorundem.

De visitatione Cellerarii.

Item annotet etiā et ascribat si talia bona sub nostra dispensatione libera sint vel ab aliis militibꝰ aut milita-

ribus et quo titulo occupata quas q̄
dem notam et registrū cellerario no
stro in cōputis ecclesiarū nostre dyo
cesis in proxima eius visitatione ha
bere volum⁹ integraliter assignatas
sub pena trium marcarū scanien.

De registratione decimarū
Archiepiscopalium.

Item hoc supaddētes mandatū spe
ciale qꝫ quilibet curatus seu pleban⁹
decimas nostras archiepales in simi
libus nota et registro eidem cellerario
nostro assignet et quid et quantū no
bis sedi nostre metropolitane presta
bitur ab eisdem et an sub nostra libe
ra sint dispositione an alicui in con
ductū extant posite eidē cellerario no
stro insinuet fideliter et declaret pena
sub eadem.

De exsequutiōe mādatoꝝ ⁊ sigillis.

Itē mādamus ꝙ quilibet sacerdos parrochialis mādatū nostrum sibi ꝑ nos vicarium cellerariū vel decanos nostros decretū fideliter exsequatur. ac etiā sigillū propriū habeat cū quo mādatū nostrū tūc exsequutum sigillet sub pena triū marcarū.

De excōmunicatis

Item ꝙ nullus sacerdos ꝓchialis in ecclīa sua excōicatos vel eliminatos et publice denūciatos ad diuina et sub diuinis ꝑmittat scienter anteꝙ̃ ꝑ litteras docuerint se canonice absolutos sub pena canonis idest suspēsiōis ab ingressu ecclesie. De priuile. c. Episcoporum libro sexto.

De pulsatione

Item precipimus oībus Curatis et vicecuratis vt quotidie faciant ministros more romane eccl'ie trinies pulsare campanā horis matutinalibus et vespertinis populū flexis genibus beatā virginē cū salutatione angelica īducēdo salutare qđ si facere omiserint mulctētur pena triū marcarū totiens quotiens nisi forte legittimū impedimentum obstiterit.

De colore vestium.

Itē Nullus presbiter vtatur publice vestib⁹ rubeis viridibus vel glaucis sed habeat vestes cōgruentes nec nimiū decurtatas nisi ad mediū tibie.

De corona et tonsura.

Itē Coronā amplam et decentē tonsuram deferat sub pena triū marcaꝝ

De ꝯuiuiis ꝗ aliis ꝯuersationib⁹

Itē Singuli presbiteri in ppriis domib9 nuptiis puerperiis cōuiuiis ac aliis inuitationib9 quibuscūqz honeste se habeant tanq̄ exemplar et speculum alioꝝ laicoꝝ in cibis ꝗ potib9 temperate viuāt ebrietatē et crapulā ꝯtinuam deuitent ne ad equales haustus se aliquaten9 obligent vel astringant sub pena canonis.

De concubinis.

Item mādamus q̄ nullus sacerdos in domo vel habitatione sua publicā teneat focariā et concubinā sub pena canonis Item ne quis sacerdos ad ꝯuiuia vel inuitationes ꝯcubinā suā vel infantulos suos si quā vel quos habuerit quod absit secum adducere aut quouismodo habere sub pena decem marcarum argenti.

De puerperiis

Item Ut ſcandala in clerico publica euitentur diſtrictius prohibemus ne q̇s ſacerdos in domo ſua puerperia ſuoꝝ infantuloꝝ aut introductiones ↄcubinarū ſuarū ſub quauis ſollēnitate aut inuitatione facere preſumat ſub pena decem marcarū argenti.

De teſtamētis

Item q̇libet ſacerdos infirmꝰ ſi teſtamentū prius nō fecerat illud in ſcriptis et ſub ſigillo ſuo et diſcretoꝝ virorum faciat muniri clericis huiuſmodi exſecutionem cōmittat ⁊ nō laicis ſub pena priuationis bonoꝝ teſtatoꝝ

De capellanis.

Item Nullus curatus ponat capel-
lanū annualem in parrochia sua ni
si prius a nobis curam recipiat aīa-
rū sub pena triū marcarū argenti.

De synodo.

Item ad quālibet synodū in duobus
dieb⁹ videlicet tertia et quarta feriis
decanus et duo presbiteri de qualibet
ꝓuincia ad min⁹ adsint ī cōibus ex
pēsis ceteroꝝ presbiteroꝝ illius ꝓuin
cie emittendi et decanus cū hiis pres
biteris ceteros ꝑsbiteros q̊ domi sunt
de ventilatis ꝛ actis in synodo infor
mabūt sub pena trium marcarū. Et
illi pn̄tes in hiis duabus dieb⁹ syno
dalibus ī ecclesia nostra lundensi ad
celebrationē misse ꝓ statu eccl'ie catho
lice sint per hanc nostrā cōstitutionē
astricti. Sub pena priori posita.

De statutis et synodalibus

Item quilibet sacerdos habeat syno- dalia de horis dicēdis sub pena vni⁹ solidi grossoꝝ similiter presentia no- stra statuta. ac statuta prouincialia cum canonib⁹ penitētialib⁹ ac papa libus et epālibus casibus in scriptis habeat scđm q̄ se habere et regere de- beat et aliis in honestate et moribus couuersari Sub pena triū marcarū. Itē sacerdotes et alii clerici cōparen tes in dieb⁹ synodalibus sint induti suppelliciis de antiqua consuetudine alias arguendi sunt.

De matrimoniis alienorum.

Item Ex quo ꝓptrr piscaturā multi de aliis dyocesibus etiā vxorati huc ad dyocesim nostram veniunt et ad

alia matrimonia cõtra iuris ordinẽ cõtrahenda ꝯuolant. Volum⁹ ꝙ de cetero ꝓhibemus ne aliquis presbyterorum huiusmodi extraneos in vtroqꝫ sexu cum aliquibus matrimoniũ in suis parrochiis cõtrahere ꝑmittant. nisi prius visis documẽtis eorum ꝙ vinculo matrimonii nõ sint alligati sub pena priuatiõis officii.

De suspensis celebrãtibus.

Item coram nobis querulose expositum est qualiter quidã presbyteri heu dolor iuris ignari mãdata nostra officialiũ Cellerarii et decanoꝝ nostrorũ postponẽtes in suspẽsis aliqñ audent celebrare. Cum igitur obediẽtia melior sit ꝙ̃ victima Volumus ꝙ statuimus per presentes ꝙ quicũqꝫ ta-

lis de cetero repertus fuerit ex tunc et statim sit priuat⁹ bñficiis et officiis et pene irregularitatis innodat⁹ ꝛ ad dñm aplicum mittatur absoluēdus.

De baptismo

Item mandam⁹ ꝙ baptism⁹ cū maximis honore reuerētia et cautela in proferendo verba in quibus tota vis consistit sacramenti et salus puerorū Noīando puer ꝛ dicēdo Ego baptizo te in nomīe patris ꝛ filii et spiritussancti Amen Et in materna lingua sub eadem forma verboꝝ doceāt laycos baptizare pueros in necessitate Non patrem nec matrē debere baptizare pueros nisi in summa et extrema necessitate et periculo pueri sic dicēdo Jeg døber dig i naffn faderss oc

sønss oc helliandz Amen.

De sermonibus

Item mādam⁹ q̄ singuli curati vel vicecurati corā parrochianis suis in singulis dn̄icis diebus euangeliū dominicale et in aliis summis festis sermonē prout necesse fuerit exponāt in quibus semp hortētur dies festos ieiunia ab ecclesia statuta p̄cepta dn̄i diligenter obseruare.opera misericordie indigētibus benigniter exhibere. iura euāgelica.oblaciones et decimas omniū frugū et piscationū sine fraude psoluere. quia sepe irascitur de⁹ et venit sterilitas frugum et caristia propter decimas deo debitas sic retētas Item mandam⁹ festū presentationis singulis annis sicut alia festa glio se virginis sollēniter celebrari.

De dispensatione

Item sacerdotes prochianis suis vel aliis super votis ieiunii vel alio voto solẽni non despẽsent quia despẽsatio votoꝝ taliũ ad ep̄m pertinet.

De casibus episcopalibus.

Item volumꝰ ꝙ sacerdotes vel religiosi non itromittãt se aliqualiter ĩ casibus ep̄alibus vel prohibitis nisi sit eis indultum gratia speciali.

De cõfessionibus populi

Item mãdamus curatis singulis ꝙ sollicitẽt populũ suum vt saltem semel in anno confiteãtur ꝓprio sacerdoti omĩa pc̄tã sua ⁊ in sancto pasca cõmunicẽt. nisi forte aliquis proprii sacerdotis cõsilio ob aliquã rõnabilẽ causam ab eius ꝑceptione duxerit abstinendũ Alioq̃n ⁊ viuẽtes ab ingressu ecclesie arceãtur et moriẽtes eccle-

siastica careant sepultura.
Item etiã caueant singuli presbyteri et curati vt nec verbo nec signo pctã eis confessa quouismodo reuelent. nec confitẽtem ad exponendum cum quo peccauit aliqualiter inducãt. Sed solũmodo qualitates et cõditiones cautissime inquirant sub pena degradationis ab officio sacerdotali.

De sortilegiis

Item inhibem⁹ ne quis sacerdos vel clericus se intromittat ad aliquod sortilegiũ quia in talibus semper est occulta dyaboli administratio.

De excõmunicatis

Item nullus p̃sbyter scienter sepeliet excõmunicatuȝ nec celebret coram eo vel eliminatũ sub pena canonis.

☞ De veniētibꝰ p̄sbyterꝭ ab alia diocesi

Item Nullus p̄sbiter vel curatus ad
mittat ignotos vel aliene diocesis p̄s
byteros in altaribꝰ vel ecclesiis eoꝝ
celebrare nisi ꝑ patētes litteras se ꝓ-
bauerint ꝛ canonice ordiatos ꝛ oīs ī
famie īmunes ꝛ censuris eccl'iasticis
minime irretitos ac nostras litteras
sue receptiōis et admissionis habeāt
sub pena trium marcarū.

De questionariis

Itē nullus p̄sbyter vel curatꝰ ꝑmit-
tat questiōarios circuire in eccl'ia sua
vel ꝓchia sine litteris nostris patē-
tibꝰ Si huiusmodi questionarii in-
uēti fuerint cū bonis taliter collectis
ad decanū illiꝰ ꝓuincie mittātur. fra
tribus mēdicātibꝰ dūtaxat exceptis
de quibꝰ cōstat ꝙ terminarii sunt.

De locis suspectis et armis.

Item inhibem⁹ similiter ne quis sacerdos vel cleric⁹ intret tabernas publicas vel domos suspectas. nec arma portent inuasoria nisi ꝓpter magnam necessitatē et vie ꝑiculositatē ꝗ in itinere cōstituti sub pena canonis

De percussoribus clericorum.

Item si laic⁹ manus īiecerit in p̄sbyterū vel clericū ītimetur nobis vel vicario nostro nec se quouismodo cū talibus ꝯponet nobis vel vicario nostro irreq̄sitis nec ab aliquo laico sacerdos vel clericus occulte vel manifeste directe vel īdirecte se faciat quomodolibet taliari.

De fornicariis.

Item Singuli plebani i ecclesiis su
is solutos fornicarie cohabitātes ter
in āno moneāt vt aut separētur aut
seipsos si valeant despōsent. ꝙ si hu
iusmodi ꝯtempserint. extunc euoluto
anno in festo pasce a cōione suspen-
dantur

De supsticiosis

Item ad aures nostras nuper deue-
nit qualiter quidā in quibusdā eccle
siis Capellis ⁊ Cimiteriis in certis
festiuis vigiliis et noctib⁹ presertim
Johānis baptiste et botulphi timore
diuino postposito mores gētiliū sectā
tes coreas ducūt.ymagines de altari
bus deponūt.carmina turpissima ca
nunt et alia ꝙplura supersticiosa sin
gulis annis cōsueuerit excercere Ta
libus et silibus sacrilegis abusioni-
bus oīno obuiare volentes mādam⁹
strictissime hoc suis in locis in q̇bus

hactenus huiusmodi facta sunt publice per curatos illorum inhiberi Ne superstitiones prefatas vel hiis similes de cetero committant prout sententiam excommunitationis ipso facto duxerit euitandam Quorum absolutionem nobis et vicario nostro specialiter reseruamus

De matrimoniis.

Item precipimus cum matrimonia sint contrahenda Sacerdotes curati tribus dominicis diebus publice nomina et conditiones contrahencium de ambone promulgare non omittant et sponsalibus clamdestinis interesse caueant nec secundas nuptias benedicant. sub pena canonis.

Nota

Item principalis periurus qui alios

inducit ad secū periurandū penitebit septem annis et ad nouē marcas denarioꝝ condēpnabitur Compurgatores qui ꝓbabiliter decepti periurarūt soluāt tres marcas ⁊ quinquēnio penitebūt vel minꝰ scdm exigentiā circūstantiarū si visum fuerit imponenti. Item districte precipiēdo mandamus omnibꝰ et singulis decanis curatis et vicecuratis p et intra nostrā dyocesim lundensem cōstitutis vt statuta precepta et mandata nostra singula prenarrata in hac sancta synodo publicata et edita ac statuta prouincialia et casus papales et episcopales cū canonibus penitētialibꝰ vt superius diximus habeant cōscripta que ⁊ firmiter obseruent sub penis in eisdem expressis nichilominus etiam sub grauioribus si visum fuerit expe

dire volentes Celleratiū et decanos
nostros respectum habere desuper sin
gularem.

Festum kanuti regis habeat futuris
temporibus octauas et festum eufro-
sine et florētie quod cadit in die octa
uo semper celebrabitur in crastino
octauarum et secnndum hoc reforme-
tur kalendarium.

Item tantum duo patrini admittan
tur ad leuandum seu tenendum pue
rum baptisandum sub pena decem
marcarum argenti Et hoc propter i-
pedimenta prohibentia et dirimēcia
matrimonia inde prouenientia.

Has emendationes et additiones sta
tutor̄ synodaliū sunden̄ supradictas

Statuta Sinodalia

fieri iussimus et mādauimus et easdem publicari et legi in singulis vltimis diebus synodalibus fecimus Assidentibus nobis prelatis et canonicis nostri capituli lundeñ. Quod nos Birgerus Archiepus Lundeñ. manu propria protestamur.

Sequuntur interrogatiōes faciende a discreto confessore in confessione.

Interrogationes In confessione faciende

Utrum interrogationes in cõfessione sint faciende a cõfessore Respõdetur q sic per textum clarum Augusti. de pe. dist. vi c. i. vbi. dicit Diligens inquisitor et subtilis inuestigator sapienter et quasi astute iterroget a peccatore qd forsan ignorat vel pre verecundia velit occultare (Hec ille) Et nota q confessor tenetur sub pena mortalis peccati eas interrogationes facere quas cognoscit necessarias cõfitenti p validitate cõfessionis habẽs pbabilem opinionem q ꝯfitẽs ex obliuione seu negligẽtia omittit ar. c. sit rector xliii di. Secus esset qñ habens pbabilem opinionẽ q ꝯfitẽs alia scit et aduertit

Quia sic pōt credere eū vel nō cōmis
se vel alias ꝯfessū fuisse et sic nō tene
tur iterrogare nisi forte videret ꝙ ex
verecundia nō auderet dicere. Dimit
tere aūt interrogare ex in aduertēcia
aut obliuione non credo sit peccatum
Ex negligencia vero dimittere inter
rogatiōes quas ꝓbabiliter cōscientia
sibi dictat faciendas de necessitate vi
detur mortale peccatum. ✿ Multo
magis videtur mortale qn̄ scienter et
sine omni racionabili causa volunta
rie dimittit tenetur enim ꝯfessor circa
cōfitentem facere ex precepto charita
tis ea que vellet sibi fieri rationabili
ter pertinēcia ad necessitatem salutis
sic est integre cōfiteri et viam salutis
dirigere Aliter priuaricatur illud pre
ceptū Diliges ꝓximū tuū sicut teip
sum Nō tn̄ debet cōfessor esse nimis

scrupulosus in iterrogãdo oĩa q̃ possi
bile est ɔmiserit pctõr. sz solũ circa ea
debet iterrogare que pbabiliter credit
cõmisisse eũ. ✿ Quid debet attẽdere
cõfessor circa iterrogatiões Respõde-
tur ꝙ tria Primũ est ꝙ interroget de
peccatis nõ de fabulis vel aliis mũ-
danis Scõm ꝙ nõ interroget nisi de
peccatis cõsuetis ⁊ q̃ cõiter sunt nota
explicite Querere em̃ de pctis incon-
suetis et enormib⁹ nisi in gñali et a
longe et p quandã circũloquutionem
nocet cõfitẽti quia sepe dicit qd nescit
Propterea dr puerbioꝝ xi Qui iuesti
gator est maiorũ opprimetur ab eis.
Prohibetur etiam fieri questio specia
lis in piudiciũ alterius Tertium est
ꝙ nõ descendat nimis ad particula-
res circũstãcias peccatoꝝ carnalium
Quia vt dicit Phũs tertio ethicorũ.

Delectabilia quāto magis cōsiderā-
tur tāto magis sunt apta mouere Et
nocet talis iterrogatio et confessori et
cōfitenti Sufficit em̄ habere vltimā
spēm peccati in huiusmodi et circū-
stancias q̄ cadūt sub speciali ꝓhibi-
tione ꝗ a lōge ꝗ cū vbis honestis Un̄
nullo modo descēdat ad alias specia
liter puta mulier ꝯfitetur ꝙ fuit cog
nita extra vas debitū nō querat po-
stea i quo loco vl' quomō et huiusmo
di sicut faciunt q̇dā q̇ pocius sūt cō-
taminatores q̄ꝫ cōfessores q̇ sepissime
peccāt mortalr̄ delectādo se de huius-
modi iterrogationibꝰ ꝗ ꝓpter delecta
tionē faciēdo eas. Scd̄o de q̇bus sūt
iterrogatiōes faciēde. Rn̄detur ꝙ sūt
faciende de peccatis cōmunibus si-
cut est transgressio decem preceptorū
cōmissio septem peccatorū capitaliū

abusio quinqȝ sensuū. et de circūstanciis que mutant speciem ꝛ aliqñ que aggrauāt notabiliter. nō omēs de oībus. sed de hiis que cōiter cōtingunt in tali statu. Quia derisio esset querere a femina de milicia.

Ut cōfessor simplex habeat formā interrogandi. hic annotatur talis ordo qui erit quasi in vna tabula vsqȝ ad finē libri. summe circa ea que pertinēt ad conscientiā. Attende ergo cōfessor qui salutifere vis ꝯfessiones audire ad infrascripta. Presentato tibi confitente Primo debes eum interrogare de quo loco vel terra est si eum nō cognoscis Ut ex hoc intelligere possis si habes autoritatē ad eū audiēdū Quia si es sacerdos prochialis non habes autoritatē nisi super illos q̄ sunt de parro

chia tua. Si vero est tibi cōmissa ab epō talis auctoritas vel ab ei9 vicario generali in spiritualib9 vel ab alio habente iurisdictionē quasi epalē. tunc potes audire oēs de illa dyocesi vel iurisdictiōe illius et in illa diocesi solū et nō extra illā. Et si iueneris ꝙ habes auctoritatē eū cōfitendi interroga secūdo de eius statu et cōditione si aliter eū non agnoscis vt perpēdere possis si erit capax absolutiōis vel ne Nam si iueneris eum in tali officio vel in tali arte quā exercere non potest sine mortali pctō. tūc indica ei a pricipio ne forte eū audiēdo et postea nolens absoluere scandalizetur de te. Tertio interroga q̄diu est ꝙ non fuit cōfessus et cui confessus fuit et si debita bona volūtate fuit confessus. Si fecit penitētiā. et si aliq̄d retinuit

scienter. vt ex his possis scire de quãto tẽpore habeat confiteri. et si cõfessiones facte sint reiterande. Quarto interroga si adhibuit diligẽtiã vt suorũ peccatorum habeat memoriã. Et si inueneris q̄ nõ puta q̇a oportet reiterare cõfessiones de multo tpe et ipse penitens hoc nõ cogitabat. et ppterea nullã posuit diligẽtiã sup peccatis cõfessis. Tũc admonẽdus est vt reducat ad mẽoriã pctã sua discurrẽdo p status et officia q̄ exercuit. per societates quas tenuit. p loca ĩ q̇bus habitauit vt sic integre cõfiteri valeat.

Predictis factis debes eũdẽ penitẽtẽ ĩducere vt genu flexo dicit hũiliter (cõfiteor) (si sit eã dicere) et q̄ stet facie versa lateri cõfessoris. si est mulier vel iuuenis non pmittas q̄ aspiciat in faciem tuam. quia multi propter hoc

corruerũt. Et postea bonis verbis et ꝑsuasionib⁹ induc eum vt dicat pctã sua. Et si scit ordinate dicere noli eũ impedire. sed solũ supple vbi ipse deficit in exprimẽdo circũstancias. ꝙ declara quomodo est mortale. et tenetur abstinere vel ad restitutionẽ vel si est excõicatus et huiusmodi. Si vides ꝙ ipse penitẽs hoc non intelligit vel non ꝑpendit. vel si nescit ordinate dicere. Fac vt cõfiteatur saltem grauiora que magis cõscientiã eius grauãt vt ex illis scire possis de quib⁹ debeas eum iterrogare. Et dictis aliquibus de grauiorib⁹ si vides ꝙ ordinate nescit dicere incipe tu iterrogare eũ sicut in ifrascriptis videbis. Caue ne eum exasperas ꝑpter aliqd peccatuȝ donec totam cõpleuerit confessionem Ne forte pre verecũdia non itegre cõ-

fiteatur Sed cõfessione tunc eum re-
prehende ⁊ argue secũdum ꝙ videris
expedire.

ORdo interrogãdi sit iste cir-
ca peccata cognoscẽda et di-
cenda Primo circa decẽ pre-
cepta. Circa primũ preceptũ dñi Nõ
habebis deos alienos. Exodi. xx. Si
adorauit aliquã creaturã. Si adora
uit diabolũ etiã sub angelo lucis ap
parente. Si ĩuocauit demones vel fe
cit aliquod pactũ cum eis. Si vsus
est nigromãcia acromancia et huius
modi. Si vsus est sortibꝰ vel incãta
tiõibus ad sciẽdum occulta et furta.
Si voluit scire futura per vanam i-
spectionẽ creature. Si obuiauit lepo-
ri vel alteri aĩali et credidit presagiũ
futuri. Si obseruauit somnia vt ĩde
diuinaret. Si vsus fuit carecteribus

aut ligaminib⁹ pro sanitate danda. Si fecit ãnulũ quo legitur passio xpi vel caracterẽ in tali die vel huiusmodi. Si vsus est herbis cõtra demões Si dixit vel fecit dici missas orationes vl' psalmos vt q̃s moreretur. Si colligendo herbas obseruabat aliquã vana. Si aliq̃d fecit vt sciret ĩfortuniũ alicui⁹. Si credidit feminas ire de nocte vel cõuerti in cattos. Si hꝫ libros de sortilegiis vel supstitiõib⁹ tenetur eos ꝯburere aliter nõ est absoluẽdus. Si dedit poculum pomũ vel aliqđ sĩle vt amaretur videt̃ mortale Si credit ꝙ ex cõstellatione cogatur q̃s ad bonũ vel malũ. Si vsus est sacramẽtis vel sacramẽtalib⁹ ꝑ danda sanitate ⁊ huiusmodi. Si acceptauit duellũ vel obtulit vel fuit causa vt fieret. Si est heretic⁹ vel fautor hereti-

cor. Si fuit dubi⁹ in fide catholica.
Circa secũdum preceptũ dñi.
Si vota facta nõ ĩpleuit vel delibe-
rauit nõ ĩplere cũ posset ⁊ tenetur. pec
cauit mortaliter. Si ĩpetrauit dispẽ-
satione voti sine causa legittima. Si
fecit votũ de re mala faciẽda que sit
mortale pctm̃. peccauit mortaliter vo
tũ tenẽdo ⁊ tenetur facere ꝯtrariũ Si
blasphemauit deũ vl' sctõs. Si sacra
mẽta accepit vel ministrauit ĩ pctõ
mortali mortale pctm̃ est. Si iurauit
falsũ sciẽs se mẽdaciũ iurare. Si iu
ramẽto affirmauit id de quo dubita
uit. Si iduxit aliquẽ ad iurãdũ quẽ
sciebat false iuraturũ. Si iurauit vi
tupose ꝑ deũ vel sctõs. Si adiurauit
hoĩes demones aut creaturas.
Circa .iii. p̃ceptũ Sabbata sctifices.
Si ĩ dieb⁹ fest̃ nõ habuit attritionẽ
de pctis mortalib⁹ de q̃b⁹ ñ fuit ꝯtrit⁹

Si vacauit ludis aut choreis. Si
non vacauit deo in dictis festis sal-
tem i aliqua hora quia mortale. Si
fecit hastiludia quia sunt prohibita.
Si fecit op9 manuale vel fieri fecit
Si ɔtẽpsit audire p̄dicationẽ in die-
bus festiuis. Si non fecit oblationẽ
in missa ad quam tenebatur. Si in
dieb9 festiuis de precepto cõmisit ali-
qua peccata mortalia.
Circa quartũ p̄ceptũ Honora patrẽ.
Si non dilexit patrẽ vel matrem.
Si non ostendit eis signa dilectiõis
Si non obediuit parentibus.
Si non subuenit eis indigentibus.
Si non seruiuit eis in infirmitati-
bus eorũ vel fecit seruire per alios.
Si maledixit eis.
Si non executus fuit eorum volũta-
tes seu legata facta post eorũ mortẽ.

Circa quintū preceptū Non occides

Si habuit animū offendendi proxi-
mū in persona vulnerando mutilan
do occidendo ꝛ huiusmodi.
Si vulnerauit vel occidit aliquem.
Si cōmisit homicidiū spirituale in-
ducendo aliquem ad peccatū mortale
Si procurauit aborsum alicuius mu
lieris. Si aspexit spectacula in qui-
bus imminebat periculū mortis vel
mutilationis membroꝝ vt torneamē
ta hastiludia et huiusmodi peccauit
mortaliter.

Circa septū preceptū Nō mechaberis

Si fecit fornicationem vel adulteriū
Si stuprum perpetrauit.
Si sacrilegium operatus est.
Si incestuosus fuit vel sodomita.

Si alio modo per se polluit qualiter cūqz. Si voluntarie cogitauit de huiusmodi peccatis ꝑpter delectationē. Si voluntarie cogitauit aliqđ istoꝝ committere. Unde aduerte ꝙ tociens peccat mortaliter quociens hoc deliberate appetit perpetrare ex diuersis interuallis temporis vel personarū. puta quia nunc desiderat vnam personam ad malefaciendū postea occupatus in aliquo alio. alia cogitet demū postea recordatur de illa ꝑsona ꝗ iterū eam concupiscit Similiter quando nunc vnam personam et postea aliam desiderat.

Postea habes interrogare de luxuria Et si dicit ꝙ peccauit cū femina masculus. siue femina cū masculo nō habes querere nisi tantū Primo si erāt soluti vel cōiugati affines vel religio

si et huiusmodi Vt scias que species
sit luxurie. Secundo si stetit natura
liter in vase debito si dicit ꝙ nō. noli
querere quomodo vel in quo loco cor-
poris cognouit eam quia nō expedit
sufficit ꝙ nō in vase debito sed extra
pollutus est siue incepit in vase siue
non Tercio interroga si sic peccando
cū tali quesiuit euitare generationem
vel stetit tali modo ꝙ nō posset fieri.
Quarto quotiens vel quantū perse-
uerauit et in festis vt in plus vel in
ecclesia ⁊ sufficit Si dicit ꝙ peccauit
ꝑ se polluēdo seipsū volūtarie nō opor
tet q̄rere de modo. sed solū quotiēs vl'
quantū perseuerauit. Et scđo si deside
rauit facere malū cū aliqua ꝑsona q̄n
talib⁹ dabat operā. ⁊ q̄ sint ille ꝑsone
scilȝ si solute vel affines ⁊ huiusmodi
Si dicit ꝙ peccauit cū alio masculo

polluendo se cũ eo nõ oportet q̃rere de loco corpis.sz de quotiẽs.festis vel lo co sacro.aut psona erat sibi cõsangui nea vel religiosa ⁊ huiusmodi ⁊ si cũ diuersis psonis Et si consentit pptet lucrũ vel munera.si sic cõsulat vt det pauperib⁹ taliter atq̃sita. Si cõfite tur q̄ peccauit cũ brutis.nõ oportet q̃ rere de noĩe bruti vel loco corpis. sed de quotiẽs,et si festo vel ĩ ecclĩa et sic ptrãsire qd bene notabis Si fuit me diator peccatorꝝ carnaliũ. Nã tales grauissime deũ offendũt Et tenentur quãtũ possũt taliter ĩductos reducere ad bonũ.⁊ sũt inducẽdi ad restituẽdũ q̃dq̃d ppter hoc lucrati sũt. ✤ Si se duxit ṽginẽ pmittẽdo eã ĩ vxorẽ ac cipere ⁊ huiusmodi Si habuit pollu cionẽ dormiendo Si contraxit cum aliqua clamdestine.

Circa Septimum Preceptum Non furtum facies.

Si fecit furtũ Si cõmisit rapinã q̃ est qñ violẽter accipit alienũ maius peccatũ cõmisit q̃ͣ furãs Si res nau fraganciũ accepit Si bellũ iiustũ fe cit vel ĩ eo fuit Si pticipauit ĩ dãdo dãnũ pximo.operãdo.mãdãdo.cõsu lẽdo. cõsẽciẽdo.adulãdo.receptãdo.de fensãdo cõmodãdo,emẽdo nõ obuian do.ratũ habẽdo.nõ manifestãdo ⁊ hu iusmodi. ✿ Si iuenit aliqđ qđ non restituit Si aliqua p̃scripsit mala fi de. Si cõmisit vsurã Si mutuauit pecuniam vel granũ ⁊ huiusmodi vt aliq̇đ lucretur Si mutuauit sup ali- qđ pign⁹ vt ei⁹ fruct⁹ habet donec pe cunia sibi tradatur. Si emit aliqđ p minori q̃ͣ valeret pp̄ter p̄uencionẽ solucioĩs. Si vẽdidit p precio cario

ri pter dilacionē solucōis Si dedit pecuniā in societatē nolēs aliq̄d scire de periculo Si accepit a psonis ecclesiasticis aliqua bona ecclīarū ❖ Si incēdit ecclīas vel fregit loca religiosa. Si per Simoniā aliq̄d acq̄siuit

Circa Octauū Preceptū Non dices falsum testimonium.

Si dixit mēdaciū i iudicio vl' extra cōtra doctrinā cristiane religiōis vel in dāpnū pximi. Si noluit testimoniū dicere pductus in testē Si vsus fuit astucia. Si accepit pecuniam vt non diceret veritatē.

Circa Nonū preceptū Non cōcupiscas domū pximi & Decimū Preceptum Non desiderabis vxorem eius.

Si voluit habere res pximi sui qualitercūq3 siue cū iusticia siue iniusticia et de liberate. q2 pctm̄ mortale est

cōtra istud preceptū. sec⁹ esset qꝛ sic si
optaret habere salua iusticia vel nul
lū vel veniale esset pctm̄ Si fuit cō-
tentus habere amatores vel amatri-
ces. Si posuit se ad fenestras vt vi-
deretur Si desiderabat vxorē alteri⁹
cū ꝓposito cognoscēdi eā mortale est.
Et ista sufficiant cōfessori ꝓ presenti
querere. causa breuitatis a cōfitentib⁹

Libellus iste Impressus fuit Parisi⁹
Vicesima sexta die Junii. Anno
domini Millesimo quingente-
simo decimo quarto.

